

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN’ATI INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov
nomidagi Milliy estrada san’ati
instituti rektori

A.Mansurov

2024 -yil “30” avgust

Ro‘yxatga olindi: № BD 60211000-1.01

MUSIQASHUNOSLIK ASOSLARI
(San’atshunoslikka kirish)

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 - San’at va gumanitar fanlar

Ta’lim sohasi: 210 000 - San’at

Ta’lim yo‘nalishi: 60211000– San’atshunoslik (musiqashunoslik)

Toshkent – 2024

MUSIQASHUNOSLIK ASOSLARI (San'atshunoslikka kirish)
FANINING O'QUV DASTURI

Fan/modul kodi MA1819		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-8	ECTS-Kreditlar 19	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Musiqashunoslik asoslari (San'atshunoslikka kirish)	240	330	570	
2	I. Fanning mazmuni				
<p>Mazkur fan yuzasidan qo'yilgan asosiy maqsad –tahsil olayotgan talabalarni san'ashunoslik (musiqashunoslik) mutaxassisligining asosiy mezonlari, tarixi va nazariy jihatlari, zamonamizni ilg'or innovatsion pedagogik texnologiyalari bilan yaqindan tanishtirib, yo'nalishlar bo'yicha umumiy tushunchalar berib, tassavuriga ega bo'lishi lozim.</p> <p>Mazkur fan musiqashunoslik ilmining tarixiy jarayoni, janr va shakllari, faoliyat qirralari xaqida umumiy tushunchalar va nazariy bilimlarni hamda XX asrda dadil qadamlar bilan hayotimizga kirib kelgan yangi ilmiy izlanishlar, san'atshunoslik yo'nalishlariga tegishli ma'lumotlar, namoyandalar, adabiyotlar, pedagogik texnologiyalar bilan bog'liq ijodiy-amaliy jarayonini yanada chuqur o'zlashtirishlariga yordam beradi. O'quv rejalariga muvofiq bu fan belgilangan semestrda ma'ruzalar va amaliy mashg'ulotlar tarzida o'tiladi.</p> <p>Talabalar ma'ruzalarni bevosita yozma misollar, ilmiy asarlar, tadqiqot va maqolalarni o'rganishi orqali (rang-barang janr va turlari, o'tmish va zamonaviy) yo'nalishlari haqida aniq tasavvurga ega bo'lishlari zarur; jonli kuzatuvlar (cholg'u, vokal, kamer, simfonik konsert dasturlarini) tahlili asosida o'rganib, yozma ravishda fikrlarini bayon etadilar.</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p style="text-align: center;">1-semestr</p> <p style="text-align: center;">1-mavzu. Fanga kirish.</p> <p>Kirish. Fanning maqsad va vazifalari. Tarixiy musiqashunoslikning bir butungiligi haqidagi tasavvurlarni shakllantirish.</p> <p style="text-align: center;">2-mavzu: Talabalarni uchta maxsus bilim yurtlaridagi musiqashunoslikka tayyorgarligi</p> <p>Tarixiy musiqashunoslikning mohiyati va xususiyatlarini tushunib olish. Musiqashunoslikning asosiy tarixiy janrlari bilan yaqindan tanishuv.</p>					

3-mavzu: Musiqa tarixidagi yo'nalishlar, maktablar

Musiqashunos-tarixshunoslarning asosiy ilmiy tadqiqotlari bilan tanishuv (R.Gruber, B.Asafev, T.Levanova, I.Belza, M.Druskin va b.).

4-mavzu: Musiqashunoslikka kiradigan fanlar (tarix, adabiyot, folkloristika, etnografiya, notqlik va hokazo)

Tarixiy tadqiqotlarning yangi uslublarini o'zlashtirish.

O'zbekiston tarixiy musiqashunosligining asosiy rivojlanish bosqichlari haqida tasavvurlarni hosil qilish. "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrası paydo bo'lish tarixi, hozirgi davrdagi holati, ilmiy izlanishlardagi yutuqlari haqida tushunchalar.

5-mavzu: Musiqa tanqidchiligiga kiradigan fanlar

Musiqashunoslikning yangi ixtisoslashuvi sifatida musiqiy tanqidning, musiqiy jurnalistikaning bir butunligi haqidagi tasavvurlarni talabalarda shakllantirish. Musiqiy tanqid va jurnalistikaning mohiyati va xususiyatlarini tushunib olish. Musiqashunoslikning asosiy tanqidiy janrlari, jurnalistika yo'nalishlari bilan yaqindan tanishuv. Musiqashunos-tanqidchilarning, jurnalistlarning asosiy ilmiy tadqiqotlari bilan tanishuv. Tanqidiy tadqiqotlarning yangi uslublarini o'zlashtirish.

6-mavzu: Musiqiy-tanqidiy janrlarni tasnifi va tavsifi. Musiqiy tanqid uslublari

Dunyo va O'zbekiston musiqiy tanqidchiligining asosiy rivojlanish bosqichlari haqida tasavvurlarni hosil qilish. "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrası paydo bo'lish tarixi, hozirgi davrdagi holati, ilmiy izlanishlardagi yutuqlari haqida, istiqboldagi izlanishlar xususidagi tushunchalar.

2- semestr

7-mavzu: Musiqashunos-mutaxassis faoliyatida musiqa bilimi – bu har qanday musiqaqa taaluqli tadqiqotning asosidir

Nazariy musiqashunoslikning bir butunligi haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Musiqa nazariyasiga kiradigan fanlarni (Musiqa nazariyasi, Solfedjio, Garmoniya, Polifoniya, Musiqiy asarlar tahlili, Monodiya nazariy asoslari, Musiqiy nazariy tizimlar, Mutaxassislik) mohiyati va xususiyatlari ularni

boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Musiqashunos-mutaxassis faoliyati, musiqa bilimi – bu har qanday musiqaga taaluqli tadqiqotning asosidir. Musiqashunos-nazariyachilarning asosiy ilmiy tadqiqotlari bilan tanishuv.

8-mavzu: Ilmiy tadqiqotlar va ilmiy ish asoslari

Ilmiy tadqiqotlarning asoslari. Ilmiy tadqiqot va ilmiy ish nima degani? Oddiy ko'rish va ilmiy kuzatish orasidagi farq; ilmiy ishning bosqichlari; ITI (ilmiy tadqiqiy ishlar)ning turkumlanishi: musiqiy ilmning asosiy yo'nalishlari. Ijtimoiy fanlar sohasida ITIlarning xususiyatlari: tadqiqot materiali. «Matn» tushunchasi; musiqashunoslik ishlarining ikki turi. Musiqiy ilmning asosiy uslublari.

9-mavzu: Ilmiy ishlarning janrlari: annotatsiya, taqriz, referat, ilmiy obzor, ma'ruza, axborot

Ilmiy ishlarning janrlari (turlari). ITIlarni turli mezonlar bo'yicha turkumlash. Talaba amaliyotida uchraydigan ITIlar turlari. Ilmiy ish (masalan, kurs ishi) yozishga tayyorgarlik: tayyorlov muddati, muammoni yechish usuli haqidagi gipotezaning shakllanishi, mos keladigan materialni (ma'lumotni) tanlash va tahlil qilish. Adabiyot bilan qanday ishlash kerak? Bibliografiya, o'qilgan material-manbani belgilash usullari: kartoteka, reja, ko'chirma, tezis, konspekt, referat, annotatsiya va boshqa axborot adabiyotlarining janrlari.

ITI rejasi – tayyorlov davrining yakuniy bosqichi. Ishning umum-mantiqiy rubrikatsiyasi. ITI bayonining uslubi: ishning bayoni va uslubiga asosiy talablar. ITI etikasi: tadqiqot yozish jarayonining turli bosqichlarida muallifga, ish mazmuniga va uning bezash madaniyatiga qo'yiladigan talablar. ITIning (yozma ish) bezatilishi.

10-mavzu: Taqrizlashtirish asoslari

Taqriz - qo'lyozmaga beriladigan asosiy baholovchi hujjat.

1. Qo'lyozmaga umumiy baho berilishi. 1.1. Taqriz qilinadigan ish to'g'risida rasmiy ma'lumotlar. 1.2. DYAHQK (dolzarblik, yangilik, haqiqatgo'ylik, qimmatlilik, kelajak) kategoriyalari. 2. Taqrizning asosiy bo'limi. 3. Taqrizning xulosasi ishga yaxlit berilgan baho.

Konsertga taqriz yozish qoidalari.

11-mavzu: Ilmiy ish (kurs ishi) yozishga tayyorgarlik. Adabiyotlar bilan ishlash

Tayyorlov muddati, muammoni yechish usuli haqidagi gipotezaning shakllanishi, mos keladigan materialni (ma'lumotni) tanlash va tahlil qilish. Adabiyot bilan qanday ishlash kerak? Bibliografiya, o'qilgan material-manbani

belgilash usullari: kartoteka, reja, ko'chirma, tezis, konspekt, referat, annotatsiya va boshqa axborot adabiyotlarining janrlari.

12-mavzu: ITI rejasi – tayyorlov davrining yakuniy bosqichi. ITIlar bayoni uslubi va bezatilishi

ITI rejasini tuzish mezonlari : sarlavhada e'lon qilingan barcha muammoni qamrash; Ish pog'onalarining eksplitsit yahlit holda ko'rinishi, bo'limlarning proporsionalligi. Rejadagi savollar: kirish, muammo dolzarbligi, mavzuning asoslanishi, ish maqsadi va vazifalari, tadqiqotning uslubi, ishning birinchi manbalari, bibliografiya (asosiy va qo'shimcha adabiyotlar), asosiy qism, xulosa: xulosa-natija, xulosa-gipoteza, qo'shimchalar va ilovalar; ITI etikasi, iqtibos, titul, subtitul; elektron kutubxona, ma'lumotlar banki, bilim banki.

3- semestr

13-mavzu: Musiqashunoslik sohasining fan-tarmoq tizimi (shakllanish va rivojlanish bosqichlari)

O'rta asrlar musiqashunosligi, yo'nalishlar, predmet-sohalari, tadqiqot uslublari bo'yicha musiqa bilimining tizimi. Musiqa risolanavislik uslubi va tarkibi.

O'zbek musiqashunosligining shakllanishi. Musiqashunoslik sohasining fan-tarmoq tizimi sifatida rivojlanish bosqichlari. Uning tarkibiga kirgan etnomusiqashunoslik, maqomshunoslik, folklorshunoslik, manbashunoslik tarmoqlari. Har bir tarmoqning vazifalari, olib boradigan dolzarb masalalari hamda o'tgan davrda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar bilan tanishish.

14-mavzu: O'zbek xalq musiqasining tub xususiyatlari

O'zbek xalq musiqasining tub xususiyatlari: folklor va kasbiy musiqa ijodiyoti va amaliyoti, janrlari va ijrochilik mezonlari, an'ana va zamonaviylik kesimida o'rganilishi.

O'zbek folklor musiqa merosini o'rganish. F.Karomatli va R.Abdullaevlarning folklorshunoslik faoliyati bilan tanishish. Folklorshunoslik fani nimani o'rgatadi? O'zbekistonda faoliyat olib borayotgan folklorshunos olimlar.

15-mavzu: O'zbekiston musiqiy sharqshunosligi

Musiqiy sharqshunoslik va o'zbek musiqiy sharqshunosligi xususida ma'lumotlar. Tadqiqot uslublari, yo'nalishlari, namoyandalar olib borgan ilmiy tadqiqotlar, yaratilgan risola va kitoblar, tashkil etilgan nufuzli ilmiy anjumanlar

va h.k.

16-mavzu: O'zbek mumtoz (kasbiy) musiqasi va uning maqom tizimidagi o'rni

An'anaviy musiqaning turlari xususida ma'lumot. Mumtoz musiqaning kasbiylikka daxldor jihatlari. O'zbek mumtoz musiqa janrlari. O'zbek mumtoz (kasbiy) musiqasining maqom tizimidagi o'rni. Mushtarakligi va o'ziga xos milliy unsurlari. Maqom tizimidagi sharq xalqlari maqomlarining ta'rifi.

17-mavzu: Mustaqillik davri o'zbek musiqashunoslik masalalari

Musiqashunoslik faniga xos maqolalar bilan tanishish. Konsert tadbirini tarkibiy va tanqidiy nuqtai nazaridan tahlil qilish, namunalar bilan tanishish. Musiqiy risola hamda musiqiy monografiya mazmuni va tarkibiy shakl xususiyatlari. Tanlov asosida konsert taqrizining bayoni va uning himoyasi.

4-semestr

Musiqashunoslik ilmining mohiyati, uning ilmiy va amaliy vazifalari

18-mavzu: Musiqashunoslik tarmoqlari - musiqiy-nazariy, musiqiy-tarixiy, musiqiy tanqid, musiqiy sharqshunosliklarning ilmiy va amaliy vazifalari. Musiqashunoslik turlarining tasnifoti va tasnifi.

19-mavzu: O'zbekiston musiqashunosligi. An'anaviy musiqasining janrlari. Bastakorlik ijodiyotini o'rganish.

20-mavzu: Monodiyaning nazariy asoslari. Zamonaviy kompozitorlik ijodiyotining nazariy muammolari (garmoniya, polifoniya, shakl, janr va uslublar).

21-mavzu: O'zbekiston kompozitorlari ijodiyotida zamonaviy vosita va texnikalarining qo'llanilishi. Turli xil janrlarning evolyutsiyasi va yangi talqinlari.

22-mavzu: O'zbekiston kompozitorlari asarlarida monodiya an'alarining aks ettirilishi. Turli davrdagi musiqiy ifodaviy vositalarni o'rganilishi.

5-semestr

Musiqashunoslikning ilmiy-tadqiqot va uslubiy ishlarining turlari

23-mavzu: Musiqashunoslikning ilmiy-tadqiqot ishlarining turlari. Musiqashunoslikning ilmiy-tadqiqot ishlarining janrlarini bir nechta turlariga bo'linadi. Ilmiy-tadqiqot ishlari o'z navbatida monografik tadqiqot, ilmiy maqola, ilmiy ma'ruza turlariga bo'linadi.

24-mavzu: Monografik tadqiqot: nazariy muammolar bo'yicha, shaxslarga

bag'ishlangan, tarixiy muammolar bo'yicha.

25-mavzu: Maqola turlari – monografik, ilmiy, ilmiy-ommabop, ensiklopedik, referativ maqola. Xar bir turlarga xos bo'lgan xususiyatlari va talablari. Maqola yozish bo'yicha metodik tavsiyalar.

26-mavzu: Ilmiy ma'ruza. Maqolaning og'zaki ekvivalenti. U maqoladan farqli o'laroq, til jihatdan birmuncha erkin bo'lib, ko'proq illyustrativ va yordamchi materialni o'zida jamlashi mumkin.

27-mavzu: Uslubiy ishlar. Ilmiy-metodik va o'quv-metodik ishlarning janrlari quyidagilarni o'z ichiga oladi: Darsliklar, o'quv-metodik qo'llanmalar, pedagoglar uchun metodik qo'llanmalar, pedagoglar (malaka oshiruvchilar), talabalar (magistrilar, bakalavrlar) uchun metodik tavsiyalar. Yuqorida qayd etilgan musiqashunoslik ishlarining har bir janri o'z xususiyatiga ega.

6-semestr

28-mavzu: Annotatsiya. Uning belgilari va o'ziga xosligi.

29-mavzu: Referat (obzor) janri. Uning turlari (ilmiy, uslubiy, ommabop, ilmiy axborot), tasnifi, ta'rif va talablari. Struktura, mazmun, shakl bo'yicha metodik tavsiyalar.

30-mavzu: Taqriz janri. Taqriz janrining tasnifi, turlari. Taqriz yozish bo'yicha talablar va metodik tavsiyalar.

31-mavzu: Interv'yu. Kompozitor, musiqashunos, ijrochilar bilan intervyu uchun savollarni tuzish va ushbu savollar bo'yicha suhbatlarni o'tkazish.

7-semestr

Musiqiy asarlar tahlilining metodlari

32-mavzu: Metodlar turlari va tavsifi. Metodlar umumilmiy va xususiy metodlarga ajratiladi. Musiqiy ilimga misbatdan taniqli musiqashunoslar qo'yidagi metodlarni ajratib ko'rsatadi.

33-mavzu: Tahlil-ta'rif – bu mohiyatan nota matnining umumiy atamalar orqali qayta aytilishidir. U maktablardagi ba'zi ish turlarida, shuningdek, qandaydir yangi voqe'likka ta'rif berilgan vaziyatlarda qo'llaniladi, uni tushunish uchun umumqabul qilingan atamalar tizimi bilan koordinatsiya o'rnatish maqsadga muvofiq.

34-mavzu: Yaxlit tahlil – musiqiy asarni uning mazmuni va shakli bilan birgalikda har tomonlama o'rganishga, asar mazmunini uning tarixiy voqe'liklarga bog'liqligi bilan birga to'laqonli yoritishga, biroq ayni paytda, asarni uning betakror individual o'ziga xosligini anglab yetishga qaratilgan. Yaxlit tahlil barcha holatlarni – tarixiy kesim, uslubiy aloqalarni, barcha mualliflik – musiqiy va nomusiqiy, janrli assotsiatsiyalarni o'z ichiga qamrab oladi. Yaxlit tahlil mazmun va shakl birligi, ularning ajralmasligidan kelib

chiqadi. Shu bois shakldagi barcha unsurlar o'zaro ta'sirining tahlili – ularning ifodaviy funksiyalari tahliliga aylanadi, yani mazmunga qaratiladi.

35-mavzu: Nazariy tahlil – u musiqashunosni o'qitishda keng foydalanilishi va o'z oldiga shakl qonuniyatlarini aniqlashtirishni vazifa qilib qo'yishi kerak. Bunga musiqiy matn shakllarining har qanday unsurlarini tahlil etish kiradi (garmoniya, sintaksis, ritm, faktura va h.k). Bunday tadqiqotlarning ma'no va maqsadi – ilmiy anglab yetish, zero musiqiy nazariya tor ma'nodagi ilm-fandir. 4) Tanqidiy tahlil.

Tahlil metodlari asarning ichki strukturasiga har tomonlama teran kirib borish va uning mazmunini imkon qadar to'liqroq, chuqurroq yoritish usulidir.

36-mavzu: Musiqiy asarlar tahlilida metodlarni tanlash. Tanlangan mavzu bo'yicha va o'rganayotgan muammosi bilan bog'liq metodni tanlash. Ushbu metodni ochib k o'rsatish va asoslab berish.

37-mavzu: Kurs ishining maqsad va vazifalari. Struktura va mazmunga tegishli talablari va qoidalari. Kurs ishi bo'yicha metodik tavsiyalar.

8-semestr

Bitiruv malakaviy ishi ustida ishlash

38-mavzu: Bitiruv malakaviy ish mavzusini aniqlash. Asosnomani tayyorlash rejasini tuzish. Adabiyotlarni o'qish, kartoteka tuzish.

39-mavzu: Musiqiy asarlarni tahlil qilish. Bosqichma-bosqich tanlangan struktura bo'yicha ish olib borish. Himoyaga tayyorgarlik qilish, referat yozish, taqrizchilarning savollariga javob berish.

40-mavzu: BMI I-bob ustida ishlash.

41-mavzu: BMI II-bob ustida ishlash.

42-mavzu: Muqaddima va xulosalarni yozish.

43-mavzu: Ximoyaga tayyorgarlik ko'rish va referatni tayyorlash.

Ushbu fan bo'yicha yakka mashg'ulotlar olib borishni nazarda tutiladi. Bu nazariy o'rganilgan bilimlarni amaliy ko'nikmalar orqali mustahkamlab borishda yordam beradi. Xususan, yakka mashg'ulotlarda talabalarning qiziqishlariga hamda iqtidorlik darajasiga ko'ra ilmiy olib borish uchun alohida mavzu tanlanadi.

Turli musiqashunoslik janrlarida ish yozish uchun har bir janr xususiyatlarini hisobga olgan holda individual yondashuvga rioya qilish lozim.

- Yozishga kirishish oldidan keng qamrovli musiqashunoslik va nota manbalari tanishish zarur;

- Muammoni yoritishda materialni teran va izchil bayon etishga katta e'tibor qaratish lozim.

- Ilgari surilgan holatlarni tasdiqlashda asoslangan dalillarning mavjudligi zarurdir;

- Xolis begona fikrlar bahosi bilan birga shaxsiy nuqtai nazarining mavjudligi ham nihoyatda qimmatlidir;

- Yaxshi adabiy til – qanday janr bo'lishidan qat'iy nazar barcha ishlar uchun qo'yiladigan talabdir;

- Ilmiy-nazariy, tarixiy va uslubiy adabiyotlarni tanlash, mavzu va masalalar bo'yicha taqsimlash, yutuq va kamchiliklarini tahlil qilish natijasida bayon qilishga e'tibor qaratmoq kerak.

Fan bo'yicha kurs ishi ustida ishlash

Musiqiy oliy ta'lim muassasalarida turli janr va mavzularda kurs ishi yozish nazarda tutiladi.

Kurs ishi belgilangan uslubiy ko'rsatma va talablar asosida bajariladi. Kurs ishini bajarishda tanlangan mavzuning dolzarbligi, unda yoritilgan masalalarning davr talabiga mosligiga e'tibor qaratish, kurs ishini bajarish va rasmiylashtirish bo'yicha qo'yilgan talablarga amal qilish, unda musiqashunoslikda erishilgan yangi yutuqlarni aks ettiruvchi ma'lumotlardan keng foydalanish lozim. Musiqiy OTMlarning xususiyatlaridan kelib chiqib, mazkur fan bo'yicha kurs ishlari musiqiy sharqshunoslik, nazariy, tarixiy hamda tanqidiy yo'nalishlarning xususiyatlari, berilgan mavzu bo'yicha tadqiqiy izlanish yoki biror boshqa ijodiy ish tariqasida olib boriladi hamda belgilangan ko'rinishdagi yozma ish tarzida taqdim etiladi.

Kurs ishining taxminiy mavzular ro'yxati:

1. O'zbekiston kompozitorlarning ijodida mavzuiylik turlari.
2. Musiqashunoslik adabiyotlarida fakturaga oid masalalari.
3. Musiqiy teatr spektakllarida zamonaviylik mavzuyi.
4. O'zbek estrada musiqasining masalalari.
5. O'zbek musiqa ijodiyotini o'rganish masalalari.
6. O'zbek va sharq xalqlari mumtoz musiqasida mushtaraklik.
7. Toshkent kontsert zallarida.
8. Musiqiy teatr spektakllarida zamonaviylik mavzuyi.

O'zbek an'anaviy musiqa va kompozitorlik ijodiyoti

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

(Laboratoriya ishlari), (Seminar mashg'ulotlari), (Kurs ishi), (Mustaqil ta'lim) o'quv rejada ko'rsatilgan turi (nomi) bo'yicha yoziladi

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Talabalarni uchta maxsus bilim yurtlaridagi musiqashunoslikka tayyorgarligi.
2. Musiqashunoslik sohasining fan-tarmoq tizimi shakllanishi va

rivojlanish bosqichlari.

3. O'zbek xalq musiqasining tub xususiyatlari.
4. O'zbekiston musiqiy sharqshunosligi.
5. O'zbek mumtoz (kasbiy) musiqasi va uning maqomot tizimidagi o'rni.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Seminar mashg'ulotlari uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Musiqiy ilmning asosiy uslublari.
2. Ilmiy ishlarning janrlari (turlari)
3. Musiqashunos-nazariyachilarning asosiy ilmiy tadqiqotlari bilan tanishuv.
4. Musiqiy tanqid va jurnalistika.
5. Etnomusiqashunoslik.
6. Musiqiy folklor.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Musiqa tarixi va musiqa nazariyasidagi yo'nalishlar, maktablar.
2. Musiqashunoslikka kiradigan fanlar (tarix, adabiyot, folkloristika, etnografiya, manbashunoslik, notqlik va hokazo).
3. Musiqa tanqidchiligiga kiradigan fanlar.
4. Musiqa va musiqa bilimi, asosiy va amaliy fanlar, predmet sohalari. Musiqashunos-mutaxassis faoliyati, musiqa bilimi – bu har qanday musiqaqa taaluqli tadqiqotning asosidir.
5. Ilmiy ishlarning janrlari: annotatsiya, taqriz, referat, ilmiy obzor, ma'ruza, axborot va x.z. ITIlarni turli mezonlar bo'yicha turkumlash.
6. Taqrizlashtirish: turli janrlardagi ITIlarga talablar, baholash mezonlari, DYaHQK kategoriyalari.
7. Ilmiy ish (masalan kurs ishi) yozishga tayyorgarlik. Adabiyot bilan ishlash: kutubxona ostidagi, asosiy va maxsus fondi; tushirishi turlari - bibliografik ro'yxatlar, konspektlar, ko'chirmalar, rejalar; kartoteka va uning tuzish tamoyillari.
8. Ilmiy ish (masalan kurs ishi) yozishga tayyorgarlik. Adabiyot bilan ishlash: kutubxona ostidagi, asosiy va maxsus fondi; tushirishi turlari - bibliografik ro'yxatlar, konspektlar, ko'chirmalar, rejalar; kartoteka va uning tuzish tamoyillari.
9. ITI rejasi – tayyorlov davrining yakuniy bosqichi. ITIlar bayonining uslubi va bezatilishi. ITIlarda zamonaviy ilg'or axborot texnologiyalar va vositalar bilan ishlash, elektron kutubxonani yaratish; MB va BB (MB – ma'lumotlar banki, BB – bilim banki) larni yaratish, saqlash va qo'llash.

	<p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>
3	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Musiqashunoslik faoliyati (musiqashunos-nazariyachi, musiqashunos-tarixchi, musiqashunos-sharqshunos, musiqashunos-tadqiqotchi, musiqashunos-muharrir, musiqashunos-notiq, o'qituvchilik) turlari; musiqiy ilmning asosiy uslublari, tadqiqot janrlari <i>haqida tasavvurga ega bo'lish kerak</i>; • Musiqashunoslik ixtisosliklarini; musiqashunoslik sohasining janrlarini <i>bilishi kerak</i>; • Musiqani tinglash va ularni tahlil qilish; musiqiy manbalar bilan ishlash va ijodiy yondashish; musiqiy tafakkur asosida fikrlarni bayon etish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Oraliq va yakuniy nazorat uchun talablar.</p> <p>Talabalar bilimni nazorat qilish o'quv rejaga muvofiq belgilangan. Oraliq va Yakuniy nazorat o'tkaziladi.</p> <p>Oraliq nazorati – reja asosida o'tilgan 5 ta mavzu doirasida test ko'rinishida yoki uchta savoldan iborat yozma ish shaklida o'tkaziladi.</p> <p>Yakuniy nazorat – reja asosida o'tilgan barcha mavzular doirasida tuzilgan savollarga og'zaki tarzda javob berish (biletlar uchta savoldan iborat bo'ladi va</p>

	qo'shimcha ikkita savol berilishi mumkin).
6	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бонфельд М. Введение в музыковедение. М., 2013. 2. Рабочая программа курса «Основы музыковедения», М., 2015. 3. Nosirova Yu. Musiqashunos B.V.Asafyevning rus madaniyatining rivojlanish jarayoniga bag'ishlangan izlanishlari. T. 2012 4. Rajabov I. Maqomlar. T. 2006. 5. Fitrat A. O'zbek klassik musiqasi va uning tarixi T.; 1993. 6. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований. Киев, 2001. 7. Jeff Todd Titon. Worlds of Music: An Introduction to the Music of the World's Peoples. Belmont, CA 94002-3098, USA, 2009. <p style="text-align: center;">Qoshimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. PF-6000-son. 2020 yil. 26-may. 2. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida. PQ-4038. 2018 yil. 28-noyabr. 3. Mirziyoyev Sh.M. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi. (elektron versiyasi). 4. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Л., «Музыка», 1971. 5. Крутова В.И. Основы научных исследований. Учебник для ВУЗов. М., ВШ, 1989. 6. Шахназарова Н. Музыка Востока и музыка Запада. Типы музыкального профессионализма. М., 1983. 7. Орлова Е.Б., Б.А.Асафьев. Пути исследователя и публициста. Л., 1964. 8. Проблемы современного музыковедения. М., «Музыка», 1985. 9. Михайлова А.Р. Программа курса «Рецензирование» (узкая специальность для ССУЗ-ов). Т., 1988. 10. Зарипов Р.Х. Проблемы применения ЭВМ в музыкальной практике // Сер.: ЭВМ и проблемы музыкальной науки. Вып.8. Новосибирск, 1989, стр. 83-109. 11. Сост. Л.А., Гилберги Л.И. Фрид, под. ред. А.Э.Мильчина. Словарь - справочник автора, изд-э 2-э // М., 1983. 12. Усачёва И.В., Илясов И.И. Формирование учебной исследовательской

	<p>деятельности: обучение чтению научного текста. М., 1986.</p> <p>13. Хруцкий Е.А. Организация и проведение деловых игр. М., ВШ, 1991.</p> <p>14. Макомы, мугамы и современное композиторское творчество. Т., 1978.</p> <p>15. Maqolalar to'plami. Shashmaqom saboqlari. T., 2005.</p> <p>16. Shukina T. Teoreticheskie problemi xudojestvennoy kritiki. M., 1979.</p> <p>17. Программа курса «Введение в специальность», ч.2: «Основы научных исследований». Т., 1999.</p> <p>18. Marian Wilson Kimber. Music Research Guides // Journal of Music History Pedagogy, vol. 3, no. 1, pp. 111–118. ISSN 2155-1099X (online) © 2012, Journal of Music History Pedagogy, licensed under CC BY 3.0 (http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/)</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <p>1. http://www.youtube.com</p> <p>2. http://b2c.uz/catalog/youth/uz/musiq</p> <p>3. http://ortasound.ru/music-search/musiq-olami</p> <p>4. http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/</p> <p>5. http://socioworld.nm.ru</p>
7	<p>O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti</p> <p>Kengashida muhokama etilgan va tasdiqlangan</p> <p>2024 -yil "30" <i>avgust</i> dagi 1 -sonli bayonnoma</p>
8	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>N.Amanova- "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrası dotsenti, s.f.f.d (PhD)</p> <p>N.Xamdamova-"Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrası mudiri, s.f.f.d (PhD)</p>
9	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Abdullaev R.S. – O'zDK professori, s.f.d.</p> <p>Azimova A.N. – O'zDK professori, s.f.d.</p>